

Svensk Handel Pensionskassan

Årsredovisning 2019

SH Pension

Innehålls- förteckning

- 01 Vd har ordet
- 02 Ordförande har ordet
- 03 Året i korthet
- 04 Om oss
- 05 Vårt erbjudande
- 08 Förvaltningsberättelse
- 12 Riskhantering & Kapitalförvaltning
- 13 Totalavkastningstabell
- 14 Utmaningar inför framtiden
- 15 Femårsöversikt – Koncernen
- 16 Femårsöversikt – Moderföretaget
- 17 Resultaträkning
- 18 Resultatanalys 2019
- 19 Balansräkning
- 21 Redogörelse för förändringar i eget kapital
- 22 Kassaflödesanalys
- 24 Noter till de finansiella rapporterna
- 35 Noter till resultaträkningen
- 38 Noter till balansräkningen
- 47 Underskrifter
- 48 Revisionsberättelse

Vd har ordet

Kort om årets nyckeltal

Som ny tillträd vd för SH Pension kan jag konstatera att 2019 var ett mycket bra år för såväl bolaget som spararna. Avkastningen slutade på plus 14,6 % vilket är en avsevärd förbättring jämfört med föregående år. Föregående års avkastning påverkar många viktiga nyckeltal positivt, inte minst Pensionskassans solvensgrad. Ett mått som visar storleken på tillgångarna i relation till skulden som utgör åtagandet mot pensionsspararna över en mycket lång tidsperiod. Detta nyckeltal är bland våra viktigaste och övervakas av Finansinspektionen som kontinuerligt utvärderar de kapitalkrav som ställs på Pensionskassan. Vid årets slut var vår solvens 147,3 % och våra interna riktlinjer säger att solvensen inte får understiga 104 %.

Då Pensionskassan kommer att gå in i ett nytt regelverk 2021 kommer vi att få ökade kapitalkrav. Vi har därför varit försiktiga med att höja återbäringsräntan under 2019 för att på så sätt stärka våra nyckeltal. Överskottet som inte delas ut i form av höjd återbäringsränta används istället som buffertkapital för att skapa en god avkastning för framtiden.

Pensionskassans placeringsstrategi

Vår placeringsstrategi går ut på att ge en långsiktigt stabil avkastning till våra sparare. Placeringarna är en kombination av aktiefonder, räntebärande placeringar - både svenska och globala, alternativa placeringar och fastigheter. Vi eftersträvar inte någon hög risk med allt för stor aktieportfölj vilket gör att jämförelser med borsindex inte ger en rättvisande bild för avkastningen i försäkringsbranschen. Vi arbetar med en väl avvägd placeringsstrategi för att motverka slagiga marknader och nyckfulla prognoser. Med 2018 års utfall i minnet hände just det. Börsen föll till minus 7 % och Pensionskassan lyckades bromsa in och stannade på minus 1,5 %. Å andra sidan gav börsen plus 30 % 2019, mycket beroende på det fjärde

kvartalets mycket starka utveckling, men som alltid finns en betydande hög risk med hög avkastning och detta faktum har livbolagen att förhålla sig till. Pensionskassans uppdrag är att säkerställa en god avkastning över tid till våra medlemmar tillika kunder. Att Pensionskassan dessutom är ömsesidigt ägd av alla medlemmar gör det ännu viktigare att säkerställa ett stabilt förvaltningsuppdrag.

Framtiden

Regelverksprojektet är det absolut viktigaste att komma i mål med och involverar många medarbetare och områden inom SH Pension. Tyvärr har detta kommit att påverka driftskostnaden negativt då vi har behov av bland annat experthjälp avseende beräkningar, rapporteringar och att upprätta nyckelfunktioner enligt lagkrav, men som är nödvändigt för fortsatt verksamhet.

Andra viktiga projekt under 2019 var att utveckla vårt varumärke genom att ta fram en ny grafisk design, hemsida och lansera en mer automatiserad kundwebb där kunden nu själv kan gå in och starta sina utbetalningar.

Rekryteringen av ny vd till SH Pension var också högt prioriterat och rekryteringsprocessen var klar redan i slutet av februari. Från och med 9 mars 2020 fick jag äran att ta över vd-uppdraget från Lena Schelin som varit tillförordnad vd sedan mitten av november 2019.

Annelie Helsing
Vd Svensk Handel Pensionskassan

Ordförande har ordet

Ett paradigmskifte

Försäkringsbranschen och särskilt livförsäkringsbolagen står inför ett paradigmskifte och här befinner sig Svensk Handel Pensionskassan just nu. För att stärka kundernas skydd har Europeiska unionen fattat beslut om nytt tjänstepensionsdirektiv vilket avsevärt höjer kraven på alla livförsäkringsbolag för att trygga pensionsspararnas pengar. Det innebär i sak att bolagen har att förhålla sig till nya regelverk vad gäller bland annat kapitalkrav och rapporteringsregler.

Vårt åtagande

Pensionssparanden är löften om framtida utbetalningar till dem som arbetar idag. För att infria dessa löften investerar Svensk Handel Pensionskassan de premier som inbetalas i tillgångar av olika slag. Hur stor avkastningen blir beror på en mängd olika faktorer men av betydelse är kapitalavkastningen. Om framtida avkastning finns inga garantier då tillgångarna både kan stiga och sjunka i värde. Syftet med att öka kapitalkravet är att Pensionskassan ska ha tillräcklig förmåga att skapa långsiktig avkastning. Det krävs både finansiell styrka och ett noga avvägt risktagande för att Pensionskassan långsiktigt ska klara sina pensionslöften.

Vägskalet

Vi har under ett drygt år arbetat med att bedöma effekterna av det nya tjänstepensionsdirektivet och vilket av de två regelverken som erbjuds, Solvens 2 eller IORP 2, som passar verksamheten bäst. Några andra alternativ finns inte bortsett från att likvidera Pensionskassan med beståndsöverlåtelse som följd.

Förutsättningarna har varit svåra då brist på information och praxis saknats men givet den kunskap som fanns tillgänglig i början av 2019 enades styrelsen och sedermera stämman att följa Solvens 2, som är det regelverk vi har bäst insyn i eftersom Pensionskassans helägda Fondförsäkringsbolag redan rapporterar i detta regelverk.

Rent affärsmässigt fanns det tydliga synergieffekter och ökade möjligheten att fusionera ihop Pensionskassan och Fondförsäkringsbolaget till ett och samma bolag och därmed bli ett tjänstepensionsföretag. Dock fanns det osäkerhetsfaktorer vad gäller bland annat storlek på kapitaltäckningskrav och komplexiteten i rapporteringsflöden.

Under sensommaren accelererade arbetet med att utvärdera innebörden av att välja Solvens 2 och efter hand visade det sig att kraven för att träda in under detta regelverk framstod som allt för betungande för Pensionskassan. Vi uppfattade att det skulle innebära en betydande risk för att över tid inte lyckas uppfylla regelverkets kapitaltäckningskrav och omfattande rapporteringsflora och därmed riskera Pensionskassans existensberättigande.

Oenighet mellan styrelsen och dåvarande vd uppstod i frågan om val av regelverk vilket ledde till att Stefan Eliasson lämnade sitt uppdrag i mitten av november. Styrelsen utsåg då till t.f. vd, Lena Schelin som nyligen avslutat sitt uppdrag som vd för Änke- och Pupillkassan och under våren valts in i Pensionskassans styrelse som ordinarie ledamot.

Därtill medverkar styrelseledamöter i övrigt inom särskilda prioriterade projekt för att säkerställa Pensionskassans förberedelser inför ansökan om inträde i nytt regelverk. Styrelsen konstaterade vid styrelsemöte den 16 december 2019 att Pensionskassan sannolikt inte klarar att uppfylla kapitaltäckningskraven i Solvens 2 och med det beslutades att fortsatt utarbeta färdvägen mot IORP 2 för nytt beslut på Pensionskassans extra föreningsstämmor under våren 2020.

Hans Löwlund
Styrelseordförande, Svensk Handel Pensionskassan

Året i korthet

7 procent

i återbäringsränta i genomsnitt
perioden 2015-2019

6,6 miljarder

kronor
i förvaltad kapital 2019

Du får svar inom

25 sekunder

när du ringer till vår kundservice

Om oss

SH Pension

Vi är den medlemsägda pensionskassan som är specialiserade på företag, företagare och anställda inom handeln. Sedan 1946 har vi arbetat för att göra pension och försäkringar så enkelt och lönsamt som möjligt. Vårt mål är att erbjuda våra kunder, både privat och företagare, den finansiella trygghet de behöver oavsett om det gäller dem själva, företaget, familjen eller anställda.

Det naturliga valet för dig inom handeln

Med över 70 års erfarenhet har vi en gedigen kunskap om handeln som bransch. Det gör att vi kan ge våra kunder trygghet på ett helt annat sätt än våra konkurrenter. Vi vet vad som krävs vid ett generationsskifte i företag som ofta är familjeägda. Vi förstår också vilka personer som är bärande för företaget och hur man kan minimera risken för att verksamheten ska bli lidande om något oväntat skulle hända.

Vi tar det personligt

Medan andra effektiviserar bort sina kundkontakter med digitala tjänster, gör vi tvärtom. När det kommer till att ge personliga råd finns nämligen inget så viktigt som den personliga kontakten. Hos oss får kunden alltid personlig kontakt och vi kan bygga upp en långsiktig relation.

Förtroende är allt

Alla våra rådgivare är licensierade via SwedSec, som ställer höga krav på kunskap och etik. De har inga provisioner vilket innebär att de inte tjänar på att rekommendera onödiga försäkringar. Eftersom vi är en kundägd organisation blir försäkringstagarna i praktiken inte bara våra kunder, utan också våra arbetsgivare. Det gör att de kan känna stort förtroende för våra råd och veta att vi alltid har deras bästa för ögonen.

Vårt erbjudande

Pension

I takt med att den allmänna pensionen minskar, blir tjänstepensionen och det privata sparandet allt viktigare. Vi erbjuder pensionslösningar för både dig, din familj och dina anställda, både när det kommer till tjänstepension och privat sparande.

Traditionell försäkring

Försäkring med traditionell förvaltning är en enkel och trygg sparform. Alla som sparar med vår traditionella förvaltning får sina pengar placerade på samma sätt, vilket innebär att du inte behöver fatta några egna beslut. Vi tar hand om allt.

Den största fördelen med traditionell förvaltning är att du blir garanterad en viss pension den dagen försäkringen börjar betalas ut. Vi driver dessutom vår pensionskassa enligt ömsesidiga principer, vilket innebär att överskottet går tillbaka till dig som är kund.

Fondförsäkring

Hos oss kan du också placera både dina och företagets pengar i ett väl utvalt sortiment av fonder. Är du företagare hjälper din rådgivare dig att skraddarsy både ditt eget och företagets långsiktiga sparande. Vårt fondkoncept är för dig som själv vill påverka inriktningen på ditt sparande. Du har full kontroll över dina placeringar och kan byta fonder när du vill. De fonder du kan välja bland är noggrant utvalda för du ska ha goda möjligheter till avkastning, men också kunna sprida dina risker.

Riskförsäkring

Vi vet vilka risker som finns och vad som krävs för att undvika dem. Därför erbjuder vi försäkringar som minimerar risken för att din verksamhet ska drabbas om något skulle hända dig, din personal eller någon av dina familjemedlemmar.

För många av våra kunder går familjen och företaget hand i hand. Därför erbjuder vi trygghet för bägge, med försäkringar som:

- Sjukvårdsförsäkringar för dig, din familj och dina anställda, med tillgång till vårdplanering, specialister och privata vårdgivare.
- Gruppörsäkringar för dig och din familj, med ekonomiskt skydd i fall du, din partner eller era barn skulle avlida eller drabbas av olycksfall, sjukdom.
- Tjänstegruppplivförsäkring för att ge dina anställda och deras familjer trygghet i händelse av bortgång.

”Vi är det kundägda alternativet där alla får personlig kontakt”

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Svensk Handel Pensionskassan, Försäkringsförening får härmed avlämna årsredovisning och koncernredovisning för verksamhetsåret 2019.

Koncernen

Allmänt om verksamheten

Koncernen består av Svensk Handel Pensionskassan, Försäkringsförening (Kassan) org.nr. 802005–5631 samt Svensk Handel Fondförsäkring AB (Fondförsäkringsbolaget) org.nr. 516406–0310.

Koncernen tillhandahåller individuella pensionsförsäkringar och ITP-liknande försäkringar för medlemmar i Föreningen Svensk Handel, delägare i bolag eller medlem i annan organisation som är knuten till Föreningen Svensk Handel. Dessutom tillhandahåller Koncernen individuella premiebestämda pensionsförsäkringar (trad) och ITP-liknande förmånsbestämda försäkringar samt fondförsäkringar (fond) för person som är anställd hos Föreningen Svensk Handel, hos medlem av denna förening, hos samarbetande bolag eller organisationer eller hos någon av föreningens underavdelningar samt maka/make, och sambo till medlem i Kassan.

Kassan är huvudföretag under varumärket SH Pension. Det helägda dotterbolaget Svensk Handel Fondförsäkring AB erbjuder fondförsäkringsförvaltning i egen regi samt grupp-försäkringsprodukter i egenskap som förmedlare.

Väsentliga händelser under året 2019

Regelverksprojektet har varit det absolut viktigaste för koncernen att komma i mål med. Ett stort arbete har lagts ner avseende detta. Kassan kommer under våren 2020 ansöka om att ombilda sig till ett IORP 2-företag. Under hösten uppstod oenighet mellan styrelsen och dåvarande VD i frågan om val av regelverk. Detta medförde att Stefan Eliasson lämnade sitt uppdrag som VD i mitten av november. Styrelsen utsåg då Lena Schelin som tf VD.

Avkastningen för Koncernen uppgick till 16 % för 2019 och det blev ett mycket bra år på de finansiella marknaderna.

Pensionskassans placeringsstrategi

Vår placeringsstrategi går ut på att ge en långsiktigt stabil avkastning till våra sparare. Placeringar görs i en kombination av aktiefonder, räntebärande placeringar-både svenska och globala, alternativa placeringar samt fastigheter. Vi arbetar med en väl avvägd placeringsstrategi, för att motverka slagiga marknader och nyckfulla prognoser. Kassans uppdrag är att säkerställa en god avkastning över tid till medlemmarna.

Fondförsäkringsbolaget

Svensk Handel Fondförsäkring AB visade ett positivt resultat på 5,0 Msek.

Utveckling av Koncernens verksamhet, resultat och ställning

Resultatet efter skatt 564 (-296) Msek.

Totalavkastning 16,0 % (-1,6 %).

Premieinkomst, brutto 109 (155) Msek.

Placeringstillgångar 6 632 (6 021) Msek.

Försäkringstekniska avsättningar 4 540 (4 367) Msek.

Kapitalbas 2 121 (1 673) Msek.

Årets kassaflöde 5 (-132) Msek.

Försäkringsrörelsen

	2019	2018
Belopp angivet i Ksek		
Premieinkomst, individuella försäkringar (avd. I)		
Under året har premier inbetalts enligt följande:		
Löpande avgifter	64 801	60 777
Engångsavgifter	38 586	87 121
Antal medlemmar vid årets ingång	20 088	20 763
Antal nya medlemmar	78	130
Antal avgående medlemmar	802	805
Antal medlemmar vid årets utgång	19 364	20 088

Utbetalda försäkringsersättningar och återbäring, individuella försäkringar (avd. I)

	Antal	Förs.ersättning	Återbäring
Belopp angivet i Ksek			
Återbäring till pensionstagarna har lämnats enligt gällande bestämmelser.			
Försäkringstagarna med individuella försäkringar hade under året 3,2 procent i återbäringsränta före avdrag för avkastningsskatt och driftskostnader relaterat till kapitalet enligt Försäkringsförbundets normer.			
Försäkringsersättningar och återbäring har utbetalats i form av:			
Ålderspension			
2019	4 178	162 868	104 874
2018	4 310	170 988	102 538
Efterlevandepensioner			
2019	268	7 468	7 949
2018	271	7 660	7 432

Premieinkomst, ITP-försäkringar (avd. II)

	2019	2018
Belopp angivet i Ksek		
Under året har premier inbetalts enligt följande:		
ITP	5 784	7 241
Antal medlemmar vid årets ingång	1 345	1 373
Antal nya medlemmar	3	2
Antal avgående medlemmar	22	30
Antal medlemmar vid årets utgång	1 326	1 345

Utbetalda försäkringsersättningar och återbäring, ITP-försäkringar (avd. II)

	Antal	Förs.ersättning	Återbäring
Belopp angivet i Ksek			
Försäkringstagare, såväl försäkrade som arbetsgivare inom ITP-sektorn, har tilldelats återbäring i enlighet med Pensionskassans stadgar.			
Försäkringsersättningar och återbäring har utbetalats i form av:			
Ålderspension			
2019	619	18 492	2 400
2018	615	15 408	2 026
Sjukpension			
2019	6	170	26
2018	7	191	31
Efterlevandepension			
2019	41	1 446	347
2018	41	388	324

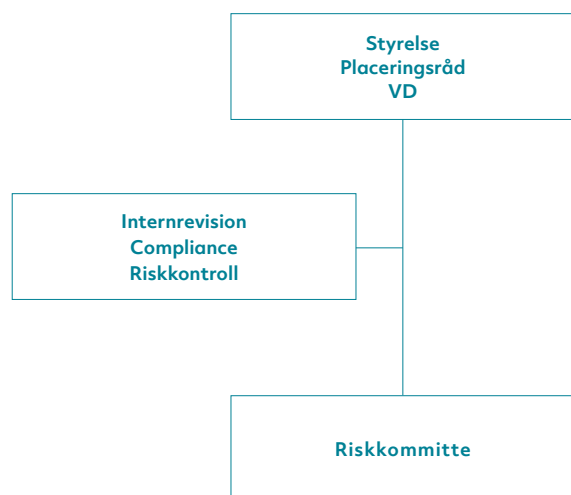
Fondförsäkringar

Antalet försäkringar uppgick vid utgången av 2019 till 2 680 (2 523) och premieinbetalningar var 268,1 (171,1) Msek och utbetalda försäkringsersättningar var 75,1 (85,8) Msek.

Riskhantering

Koncernen är påverkad av en rad olika risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten. De risker Koncernen exponeras för delas in i följande kategorier: försäkringsrisk, finansiella risker, operativ risk, affärsrisk samt strategisk risk.

Syftet med Koncernens riskorganisation är att identifiera och hantera samtliga risker som Koncernen är exponerad för. Riskorganisationen är gemensam för de i koncernen två ingående försäkringsföretagen. Organisationen för att hantera risk kan beskrivas enligt följande:

Ansvar för Koncernens riskhantering ligger hos styrelsen i moderföretaget som årligen beslutar om övergripande styrdokument som riskpolicy, placeringsriktlinjer samt intern styrning och kontroll. Placeringsrådet fungerar som ett stöd i frågor rörande allokering och risknivå av tillgångarna. Inom organisationen finns en riskkommitté med olika riskägare som operativt hanterar och klassificerar olika typer av risker. Riskkommittén träffas regelbundet för översyn och genomgång av samtliga risker. Sammanställningen och resultatet av riskkommitténs arbete görs i samverkan med Koncernens riskkontrollfunktion.

Koncernen har vidareutvecklat metoder, processer och organisation för riskhantering. Riskkontrollfunktionen kommer att stödja verksamheten i det fortsatta arbetet och oberoende kontrollera samt följa upp riskhanteringen. Riskkontrollfunktionen ansvarar för att identifiera och beskriva Koncernens riskområden och rapporterar efter av styrelsen fastställd årsplan för riskkontroll löpande till styrelsen vid styrelsemöten om Koncernens totala risksituation.

Funktionen för internrevision granskar Koncernens verksamhet på uppdrag av styrelsen. Internrevision granskar och utvärderar effektiviteten i riskhanteringen och kontrollfunktionens arbete. Compliancefunktionen följer upp Koncernens regelefterlevnad och därmed också efterlevnaden av instruktionen för riskkontroll.

En utförligare beskrivning av Koncernens risker och riskhantering finns under not 2.

Kapitalförvaltning

Det som var ett riktigt bra börsår slutade också så. Den uppåtriktade driften försköts tydligt på börserna världen över och det svenska börsåret 2019 blev det bästa sedan 2009 (48 procent) med en uppgång på 35 procent inklusive utdelningar. Glädjande visade också årsbokslutet att bland topp tio aktierna i svenskindexet OMXS30 återfanns innehav i hälften inom det svenska mandatet; Atlas Copco A, H&M, Sandvik, Volvo, och AstraZeneca. Alla de globala utvecklade aktiemarknaderna påvisade starttillväxt och där bland annat indikatorn S&P 500 gick upp hela 36 procent 2019.

Även utvecklingsekonomier präglades av god tillväxt och där SHPIF portföljen även har en engagerad utvecklingsportfölj som under 2019 avkastade goda 15,7 procent.

Marknadsräntor var fortsatt låga både hemma och i omvärlden under 2019. I augusti uppstod dock viss tillfällig oro när den amerikanska räntesituationen under tre handelsdagar skiftade tecken i relationen mellan den 10-åriga amerikanska statsobligationen (1,49%) och den 2-åriga statsobligationen (1,50%). Handelstullar och brittiskt utträdesavtal var även några händelser som drev rörelserna i världen under 2019. Trots vissa makroekonomiska orosrörelser intecknades ändå välbefinnande i prismetaknismerna och 2019 blev avslutningsvis ett mycket fint år i Pensionskassans kapitalförvaltningen med hela 14,6 procent i totalavkastning.

Under 2019 arbetade förvaltningen aktivt med att bedöma extern analys och information vilket också under året ställde anspråk på prioriterad intern kontroll i de förvaltningsangelägenheter som berörde Pensionskassans investeringar. Den ambitionen kommer även framåt vara ett prioriterat uppdrag i det interna ekonomiska sekretariatets arbete där utredningsunderlag av det finansiella systemets utveckling odelat alltid har en central roll i den totala beslutsprocessen inom Pensionskassan

Totalavkastning

Totalavkastningstabell – Koncernen

Tillgångsslag	190101 Ingående MV Msek	Netto placering Msek	Värdetför- ändring. Msek	191231 Utgående MV Msek	Direkt avkastning. Msek	2019 Total- avkastning Msek	%	Tot.avk 5-års- snitt %
Räntebärande	2 701	-627	131	2 205	1	132		
Aktier	1 877	1 056	765	3 698	7	772		
Absolut- avkastande	544	-495	-17	32	-	-17		
Fastigheter	1 629	14	196	1 839	27	223		
Övrigt*	171	-5	16	182	-11	5		
S:a placeringar	6 922	-58	1 092	7 956	24	1 116	16,0	6,6

*Finansiella förvaltningskostnader är tillbakalagda i Totalavkastningstabellen exklusive courtagekostnader. Tillgångsslaget Övrigt består av bankmedel och onoterade aktier.

Totalavkastning är beräknad enligt den av Svensk Försäkring rekommenderade Totalavkastningstabellen. I kolumnen för % totalavkastning anges den verkliga avkastningen för perioden, dvs. utan omräkning till årstakt för respektive tillgångsslag.

Totalavkastningstabell – Moderföretaget

Tillgångsslag	190101 Ingående MV Msek	Netto placering Msek	Värdetför- ändring. Msek	191231 Utgående MV Msek	Direkt avkastning. Msek	2019 Total- avkastning Msek	%	Tot. avk 5-års- snitt %
Räntebärande	3 089	-655	123	1 845	-	123		
Aktier	548	895	529	2 684	-	529		
Absolut- avkastande	505	-489	-16	-	-	-16		
Fastigheter	1 629	14	196	1 839	27	223		
Övrigt*	254	-1	16	269	-11	5		
S:a placeringar	6 025	-237	849	6 637	16	865	14,6	6,0

*Finansiella förvaltningskostnader är tillbakalagda i Totalavkastningstabellen exklusive courtagekostnader. Tillgångsslaget Övrigt består av bankmedel och onoterade aktier.

Totalavkastning är beräknad enligt den av Svensk Försäkring rekommenderade Totalavkastningstabellen. I kolumnen för % totalavkastning anges den verkliga avkastningen för perioden, dvs. utan omräkning till årstakt för respektive tillgångsslag.

Utmaningar inför framtiden

Att Svensk Handel Pensionskassan, Försäkringsförening ansöker om att få omvandlas till en tjänstepensionsförening, från och med 1 januari 2021, kommer innebära många anpassningar i organisation, processer, uppföljning och kompetensbreddning de närmsta åren.

Omfattningen av detta arbete är svårt att förutse helt men det kommer innebära extra arbete. Själva anpassningen till nytt regelverk kommer påverka bolagets affär framåt, avseende både erbjudande och målgrupp.

Det som går att förutse är att koncernen kommer att leva i en verklighet av ökade kapitalkrav, ökat krav på företagsstyrning samt mer omfattande rapporteringskrav gentemot tillsynsmyndigheterna.

SH Pensions styrelse och ledning har och kommer fortlöpande att utvärdera effekterna av det nya coronavirusets spridning och pandemins effekter, både för de finansiella marknaderna i stort och för oss som bolag.

Bedömningen är att bolaget har en god solvenssituation men den kan komma att påverkas negativt under 2020, framförallt med avseende på försämrat resultat och intjäning till följd av fortsatt börsnedgång.

Förslag till disposition

Svensk Handel Pensionskassans styrelse föreslår att årets resultat 558 573 075 SEK (487 428 489 + 71 144 586) se nedan specat avseende förändring konsolideringsfond:

	AVD. I	AVD. II
Ingående konsolideringsfond	1 350 090 639	345 148 777
Förändring av konsolideringsfond	487 428 489	71 144 586
Utbetald återbäring under året	-112 823 671	-2 773 428
Utgående konsolideringsfond	1 724 695 457	413 519 935
Förklaring Avd. I samt II, se vidare i not 1		

Femårsöversikt – Koncernen

	2019	2018	2017	2016	2015
Msek					
Premieinkomst, brutto	109,2	155,1	124,9	117,4	124,2
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	880,9	-88,6	467,9	393,3	236,4
Försäkringsersättningar, brutto	-205,7	-200,7	-200,3	-196,9	-201,4
Driftskostnader	-49,7	-43,1	-36,3	-35,4	-36,0
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	564,3	-295,2	357,1	126,3	284,2
Årets resultat	563,5	-295,7	356,4	125,8	284,1
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar*	6 632,2	6 020,6	6 333,3	6 747,6	6 395,7
Försäkringstekniska avsättningar	4 540,4	4 366,8	4 256,1	4 259,0	4 110,6
Eget kapital	2 121,0	1 673,1	2 081,2	1 836,0	1 816,0
Kapitalbas för försäkringsgruppen	2 121,0	1 673,1	2 081,2	1 836,0	1 816,0
Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen	242,3	214,8	207,1	207,5	199,1
Nyckeltal, %					
Förvaltningskostnadsprocent**	0,80	0,70	0,56	0,54	0,57
Direktavkastning	0,3	0,3	0,7	0,5	1,2
Totalavkastning***	16,0	-1,6	7,9	6,9	4,0
* Inklusive kassa och bank samt upplupen ränta.					
** Samtliga år beräknade med genomsnittligt förvaltad kapital.					
*** Beräknad enligt Totalavkastningstabellen.					

Femårsöversikt – Moderföretaget

	2019	2018	2017	2016	2015
Msek					
Premieinkomst, brutto	109,2	155,1	124,9	117,4	124,2
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	865,5	-100,1	458,2	386,5	232,7
Försäkringsersättningar, brutto	-205,7	-200,7	-200,3	-196,9	-201,4
Driftskostnader	-40,1	-32,6	-26,7	-27,3	-28,2
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	562,6	-291,0	358,9	131,3	300,2
Årets resultat	558,6	-297,8	354,7	126,0	287,0
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar*	6 637,3	6 024,9	6 338,6	6 107,6	5 950,5
Försäkringstekniska avsättningar	4 540,4	4 366,8	4 256,1	4 259,0	4 110,6
Eget kapital	2 138,2	1 695,2	2 105,4	1 862,3	1 841,8
Kollektivt konsolideringskapital avd. I	959,9	377,4	811,8	717,6	690,9
Kollektivt konsolideringskapital avd. II	382,5	403,1	415,4	379,8	335,7
Kapitalbas	2 138,2	1 695,2	2 105,4	1 862,3	1 841,8
Erforderlig solvensmarginal	183,4	175,5	171,1	171,0	164,4
NYCKELTAL, %					
Förvaltningskostnadsprocent**	0,63	0,53	0,43	0,45	0,48
Driftskostnader/premieinkomster	36,7	21,0	21,4	23,3	22,7
Direktavkastning	0,3	0,2	0,7	0,5	1,2
Totalavkastning***	14,6	-1,5	7,8	6,8	4,1
Kollektiv konsolideringsgrad avd. I	119,7	107,7	117,0	115,4	115,2
Kollektiv konsolideringsgrad avd. II	183,1	214,6	215,4	206,9	191,2
Solvensgrad	147,1	138,8	149,5	143,7	144,8
Genomsnittlig återbäringsränta avd.I	3,2	6,8	6,8	6,7	11,8
* Inklusive kassa och bank samt upplupen ränta.					
** Samtliga år beräknade med genomsnittligt förvaltad kapital.					
*** Beräknad enligt Totalavkastningstabellen.					
Förklaring avd. I samt avd. II se not 1					

Resultaträkning

1 januari – 31 december		Koncernen		Moderföretaget	
		2019	2018	2019	2018
Belopp i Ksek					
Premieinkomst (efter avg. återförsäkring)	not 3				
Premieinkomst		109 171	155 138	109 171	155 138
		109 171	155 138	109 171	155 138
Intäkter från investeringsavtal		3 500	4 418	-	-
Kapitalavkastning, intäkter	not 4	84 550	237 131	71 848	113 836
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	not 5				
Värdeökningar på övriga placeringstillgångar		841 252	116 247	838 447	87 865
		841 252	116 247	838 447	87 865
Försäkringsersättningar (efter avg. återförsäkring)	not 6				
Utbetalda försäkringsersättningar					
-Efter avgiven återförsäkring		-198 400	-202 641	-198 400	-202 641
-Förändring i avsättning för oreglerade skador		-7 292	1 953	-7 292	1 953
		-205 692	-200 688	-205 692	-200 688
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avg. återförsäkring)					
Livförsäkringsavsättning	not 7	-166 314	-112 678	-166 314	-112 678
		-166 314	-112 678	-166 314	-112 678
Driftskostnader	not 8	-49 689	-43 120	-40 053	-32 626
Kapitalavkastning, kostnader	not 9	-44 940	-77 957	-44 762	-72 793
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	not 10				
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar		-	364 040	-	-229 040
		-	-364 040	-	-229 040
Övriga tekniska poster (efter avg. återförsäkring)					
Avkastningsskatt	not 11	-7 528	-9 666	-	-
		-7 528	-9 666	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		564 310	-295 215	562 645	-290 986
Skatt på årets resultat	not 11	-785	-488	-4 072	-6 799
Årets resultat		563 525	-295 703	558 573	-297 785
Årets totalresultat		563 525	-295 703	558 573	-297 785

Resultatanalys Livförsäkringsrörelsen 2019

Moderföretaget

	Avgiftsb. försäkring	Förmånsb. försäkring	Sjuk- o PB- försäkring	Totalt
Belopp i Ksek				
Premieinkomst (efter avg. återförsäkring)	102 863	5 263	1 045	109 171
Kapitalavkastning, intäkter	62 685	8 998	165	71 848
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	731 518	105 009	1 920	838 447
Försäkringsersättningar (efter avg. återförsäkring)	-177 728	-19 051	-8 913	-205 692
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avg. återförsäkring)	-152 800	-13 514	-	-166 314
Driftskostnader	-37 352	-2 644	-57	-40 053
Kapitalavkastning, kostnader	-39 053	-5 606	-103	-44 762
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-	-	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	490 133	78 455	-5 943	562 645
Skatt på årets resultat	-3 554	-518	-	-4 072
Årets resultat	486 579	77 937	-5 943	558 573

Balansräkning

1 januari – 31 december	Koncernen		Moderföretaget		
	2019	2018	2019	2018	
Belopp i Ksek					
Tillgångar					
Immateriella tillgångar					
IT system	not 12	5 315	5 498	5 315	5 498
Summa		5 315	5 498	5 315	5 498
Placeringstillgångar					
Byggnader och mark	not 13	1 838 798	1 629 204	1 838 798	1 629 204
Placeringar i koncernföretag och intresseföretag					
-Aktier och andelar i koncernföretag	not 14	-	-	4 628 589	4 241 682
Andra finansiella placeringstillgångar					
-Aktier och andelar	not 15	2 682 608	624 700	84 472	75 783
-Obligationer och andra räntebärande värdepapper	not 16	2 009 467	3 670 385	-	-
Summa		6 530 873	5 924 289	6 551 859	5 946 669
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk					
Fondförsäkringstillgångar	not 17	1 324 903	899 825	-	-
Summa		1 324 903	899 825	-	-
Fordringar					
Övriga fordringar		56 760	33 455	70 820	54 005
Summa		56 760	33 455	70 820	54 005
Andra tillgångar					
Materiella tillgångar	not 18	2 786	2 602	843	629
Kassa och bank		101 320	96 387	85 443	78 277
Summa		104 106	98 989	86 286	78 906
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		18 013	15 324	2 693	1 467
Summa		18 013	15 324	2 693	1 467
Summa tillgångar		8 039 970	6 977 380	6 716 973	6 086 545

Balansräkning

1 januari – 31 december	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i Ksek				
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital				
Konsolideringsfond	1 557 520	1 968 821	1 579 642	1 993 025
Årets resultat	563 525	-295 703	558 573	-297 785
Summa	2 121 045	1 673 118	2 138 215	1 695 240
Försäringstekniska avsättningar				
(före avgiven återförsäkring)	not 19			
Livförsäkringsavsättning, avd. I	4 097 667	3 944 867	4 097 667	3 944 867
Livförsäkringsavsättning, avd. II	430 836	417 322	430 836	417 322
Oreglerade skador	11 907	4 615	11 907	4 615
Summa	4 540 410	4 366 804	4 540 410	4 366 804
Skulder				
Fondförsäkringsåtaganden	Not 17	1 324 903	899 825	-
Övriga skulder	not 20	43 268	32 795	29 086
Summa		1 368 171	932 620	29 086
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	not 21	10 344	4 838	9 262
Summa		10 344	4 838	9 262
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		8 039 970	6 716 973	6 086 545

Redogörelse för förändringar i eget kapital

2019	Konsolideringsfond	Årets resultat	Totalt EK**
Belopp i Ksek			
Koncernen			
Ingående balans 2019-01-01	1 968 821	-295 703	1 673 118
Disposition av 2018 års resultat	-295 703	295 703	-
Utbetald återbäring	-115 598	-	-115 598
2019 års resultat enligt resultaträkningen	-	563 525	563 525
Summa	1 557 520	563 525	2 121 045
Moderföretaget			
Ingående balans 2019-01-01	1 993 025	-297 785	1 695 240
Disposition av 2018 års resultat	-297 785	297 785	-
Utbetald återbäring	-115 597	-	-115 597
2019 års resultat enligt resultaträkningen*	-	558 573	558 573
Summa	1 579 643	558 573	2 138 216
2018	Konsolideringsfond	Årets resultat	Totalt EK**
Belopp i Ksek			
Koncernen			
Ingående balans 2018-01-01	1 724 780	356 414	2 081 194
Disposition av 2017 års resultat	356 414	-356 414	-
Utbetald återbäring	-112 373	-	-112 373
2018 års resultat enligt resultaträkningen*	-	-295 703	-295 703
Summa	1 968 821	-295 703	1 673 118
Moderföretaget			
Ingående balans 2018-01-01	1 750 709	354 689	2 105 398
Disposition av 2017 års resultat	354 689	-354 689	-
Utbetald återbäring	-112 373	-	-112 373
2018 års resultat enligt resultaträkningen*	-	-297 785	-297 785
Summa	1 993 025	-297 785	1 695 240
* Totalresultatet överensstämmer med årets resultat.			
** Föreningen kan inte dela ut medel varför allt eget kapital är bundet eget kapital. Allt överskott tillhör försäkringstagarna och allokeras till dem.			

Koncernen

	2019	2018
Belopp i Ksek		
Den löpande verksamheten		
Resultat före skatt 1)	564 310	-295 215
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet 2)	-678 133	226 981
Betald skatt	-785	-488
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av tillgångar och skulder	-114 608	-68 722
Nettoinvestering i finansiella placeringstillgångar	60 857	-16 273
Premier minskat med ersättningar via balansräkningen	185 971	78 197
Förändring av rörelsefordringar	-27 669	-12 362
Förändring av rörelseskulder	15 979	-164
Utbetald återbäring	-115 597	-112 373
Kassaflöde från den löpande verksamheten	4 933	-131 697
Årets kassaflöde	4 933	-131 697
Likvida medel vid årets början	96 387	228 084
Likvida medel vid årets slut 3)	101 320	96 387
Noter till kassaflödesanalysen		
1) Erhållna rabatter	8 383	15 792
2) Värdeförändring placeringstillgångar	-1 090 846	144 839
Förändring försäkringsavsättningar/oregl. skador	412 934	82 343
Tillbakaläggning ÅF	-221	-201
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	-678 133	226 981
3) Likvida medel består av kassa och bank		
Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod; den utgår från resultat före skatt justerat för icke likvidpåverkande poster samt förändringar i balansräkningen.		

Kassaflödesanalys

Moderföretaget

	2019	2018
Belopp i Ksek		
Den löpande verksamheten		
Resultat före skatt 1)	562 645	-290 986
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet 2)	-675 875	227 056
Betald skatt	-4 072	-6 799
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av tillgångar och skulder	-117 302	-70 729
Nettoinvestering i finansiella placeringstillgångar	244 291	69 286
Förändring av rörelsefordringar	-18 072	-13 980
Förändring av rörelseskulder	13 846	-207
Utbetald återbäring	-115 597	-112 373
Kassaflöde från den löpande verksamheten	7 166	-128 003
Årets kassaflöde	7 166	-128 003
Likvida medel vid årets början	78 277	206 280
Likvida medel vid årets slut 3)	85 443	78 277
Noter till kassaflödesanalysen		
1) Erhållna rabatter	-	9 319
2) Värdeförändring placeringstillgångar	-849 481	116 331
Förändring livförsäkringsavsättningar/oregl skador	173 606	110 725
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	-675 875	227 056
3) Likvida medel består av kassa och bank.		
Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod; den utgår från resultat före skatt justerat för icke likvidpåverkande poster samt förändringar i balansräkningen.		

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper för koncernen Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2019 och avser Svensk Handel Pensionskassan, försäkringsförening som är en understödsförening med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Regeringsgatan 60, 103 29 Stockholm och organisationsnummer är 802005-5631. Föreningsstämma kommer att hållas den 14:e maj 2020. SH Fondförsäkring AB är ett helägt dotterbolag till SH Pensionskassan. Fondförsäkringsbolaget har sitt säte i Stockholm.

Grund för rapportens upprättande

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2008:26. Vidare tillämpas RFR 1 kompletterande redovisningsregler för koncerner, samt tillämpliga International Financial Reporting Standards (IFRS) och IFRIC-tolkningar sådana de antagits av EU.

Föreningen samt koncernen tillämpar endast IFRS samt IFRIC-tolkningar som trätt i kraft innan år 2015.

Funktionell valuta och rapportvaluta

Koncernens finansiella rapporter presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser som anses rimliga under rådande förhållanden.

Försäkringsföretaget gör uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet.

Det är främst beräkningen av försäkringstekniska avsättningar och värderingen av placeringstillgångar som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår vilket behandlas i huvuddrag nedan.

1. Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar beräknas med metoder som innebär att olika antaganden görs. Särskilt för den del av avsättningarna som avser inträffade men ej rapporterade skador finns en osäkerhet i det verkliga utfallet, se vidare i noten om risker.

2. Verkligt värde på finansiella instrument

Verkligt värde på finansiella instrument som inte handlas på en aktiv marknad fastställs med hjälp av värderingstekniker. Koncernen väljer ut ett flertal metoder och gör antaganden som huvudsakligen baseras

på de marknadsvillkor som föreligger på respektive balansdag, se vidare not 1 redovisnings- och värderingsprinciper för koncernen.

3. Verkligt värde på byggnader och mark

Verkligt värde på byggnader och mark beräknas med metoder som innebär att olika antaganden görs, se vidare not 1 redovisnings- och värderingsprinciper för koncernen.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretaget redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder.

Redovisning av försäkringsavtal och investeringsavtal

Individuella försäkringar (avd 1) och ITP (avd 2) Koncernen har gjort en bedömning av samtliga avtal för att se om det föreligger betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare. I de fall det föreligger betydande försäkringsrisk redovisas avtalet som ett försäkringsavtal, övriga klassas som investeringsavtal. Då de flesta försäkringsavtal och samtliga investeringsavtal ger försäkringstagaren möjlighet till återbäring som komplement till garanterade ersättningar kommer samtliga avtal, även investeringsavtalen, redovisas som försäkringsavtal.

Fondförsäkringar

Koncernen har gjort en genomgång av samtliga försäkringskontrakt. Genomgången har resulterat i att samtliga fondförsäkringskontrakt i koncernen redovisas som investeringsavtal i redovisningen, dvs som finansiella skulder. Investeringsavtal är avtal som inte överför någon betydande försäkringsrisk från innehavaren till företaget. Detta innebär att premieinbetalningar redovisas direkt mot fondförsäkringsåtaganden i balansräkningen medan avgifter uttagna av kontrakten redovisas som intäkter från investeringsavtal. Värdering av fondförsäkringsåtaganden sker enligt tidigare principer (se nedan).

Försäkringstekniska poster

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas inbetalda belopp under räkenskapsåret avseende försäkringsavtal.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättningen beräknas enligt i stadgarna fastställda grunder. Denna värdering sker enligt aktsamma principer i enlighet med EU:s tjänstepensionsdirektiv. Avsättningarna motsvarar det förväntade kapitalvärdet av garanterade åtaganden enligt försäkringsavtalen, minskat med motsvarande värde för avtalade premier. Beräkningarna görs med hänsyn till tidpunkterna vid vilka kassaflödena utgår och med aktsamma antaganden om ränta, dödlighet, driftskostnader och avkastningsskatt. Antagandena om ränta görs i enlighet med FIs föreskrift FFFS 2015:8 om val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

Antagandena om dödlighet görs i enlighet med branschgemensam standard (DUS 2007). Antaganden om driftskostnader och skatt görs på grundval av pensionskassans erfarenheter.

Förlustprövning

Då de försäkringstekniska avsättningarna i sin helhet görs på aktsamma grunder, som också anses vara realistiska, bedöms det redovisade värdet på avsättningarna vara tillräckligt högt upptaget i böckerna jämfört med en motsvarande realistisk värdering.

Oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador görs enligt aktsamma principer i enlighet med EU:s tjänstepensionsdirektiv. Avsättning görs dels för inträffade, rapporterade, ännu ej slutreglerade sjukfall, dels för ännu ej rapporterade, men förmodat inträffade, sjukfall (IBNR). Avsättningarna för inträffade, rapporterade sjukfall motsvarar det förväntade kapitalvärdet av garanterade åtaganden enligt försäkringsavtalen. Beräkningarna görs med hänsyn till tidpunkterna vid vilka kassaflödena utgår och med aktsamma antaganden om ränta, dödlighet, sjuklighet och driftskostnader. För antagandena gäller detsamma som vid livförsäkringsavsättning, med tillägg att antagandena om sjuklighet (tillfrisknandeintensitet) görs i enlighet med branschgemensam standard (SUS 2007). För avsättning för ännu ej rapporterade sjukfall (IBNR) används antagande om fördröjning i rapportering av sjukskador grundat på pensionskassans erfarenhet.

Fondförsäkringsåtaganden

Fondförsäkringsåtaganden motsvarar förpliktelserna enligt investeringsavtalen och utgör vid varje tidpunkt summa verkligt värde av fondandelar som hänför sig till gällande investeringsavtal, samt de medel som ännu ej omvandlats till fondandelar med avdrag för upplupna avgifter.

Återbäring och pensionstillägg

Koncernen har gjort bedömningen att den möjlighet som ges till kunderna att erhålla ytterligare försäkringsförmåner utöver de garanterade, utgör diskretionära delar i enlighet med definitionen i IFRS 4. Företaget förfogar över beslutanderätten till de diskretionära delarna, dvs. återbäring och pensionstillägg, när det gäller såväl tidpunkt som belopp.

De diskretionära delarna redovisas som en del av konsolideringsfonden till dess att de tilldelats försäkringstagarna. En tilldelning av återbäring och pensionstillägg redovisas som en minskning av konsolideringsfonden.

Driftskostnader

Driftskostnader redovisas funktionsuppdelade i resultaträkningen. Administrationskostnader och upplupna anskaffningskostnader redovisas under posten driftskostnader samt i övrigt under kapitalavkastning, kostnader.

Avgiven återförsäkring

Som premie för avgiven återförsäkring redovisas belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna försäkringsavtal. Premierna periodiseras så att kostnaderna fördelas till den period som försäkringsskyddet avser. Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal.

Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning, intäkter

Posten avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Under posten redovisas kostnader för placeringstillgångar och omfattar driftskostnader för byggnader och mark, kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar är den orealiserade vinsten den positiva skillnaden mellan marknadsvärdet och anskaffningsvärdet och den orealiserade förlusten den negativa skillnaden mellan marknadsvärdet och anskaffningsvärdet. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Vid avyttring av värdepapper återföres tidigare orealiserade värdeförändringar.

Skatter

Under posten skatt på årets resultat redovisar koncernen inkomstskatt hänförlig till dotterbolaget. Avkastningsskatt redovisas under posten övriga tekniska poster och har beräknats på kapitalunderlaget vid räkenskapsårets ingång, enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Immateriella tillgångar

Investeringar för försäkringsverksamheten i egenutvecklad programvara, kopplade till nyutveckling, aktiveras. I de fall utgifterna avser underhåll av befintliga IT-system sker kostnadsföring löpande. Utvecklingskostnaderna skrivs av när tillgången tas i drift med beräknad nyttjandeperiod på 5 år, avskrivning sker då linjärt under fem år. Prövning av nedskrivningsbehov sker när det finns indikation på att tillgången kan ha minskat i värde och avskrivning sker då i motsvarande grad, den görs även årligen.

Byggnader och mark

Koncernens samtliga fastigheter är förvaltningsfastigheter, vilka är värderade till verkligt värde i balansräkningen med samtliga värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. Hyresintäkter periodiseras linjärt över hyresperioden och redovisas under kapitalavkastning, intäkter och fastighetskostnaderna under kapitalavkastning, kostnader.

Koncernen redovisar förvaltningsfastigheter till verkligt värde, det vill säga till det marknadsvärde som vid en oberoende värdering har åsatts fastigheterna. Samtliga fastigheter marknadsvärderas vid årsskiftet enligt värderingshandledning och följer riktlinjerna för MSCI/IPD (Svenskt Fastighetsindex). Vi använder oss av ett externt värderingsföretag, där alla värderare är auktoriserade av Samhällsbyggarna. Flera av värderarna är även certifierade enligt den internationella organisationen RICS (Royal Institution of Chartered Surveyors). Alla fastighetsvärden är resultatet av värderingsföretagets bedömningar vid en given tidpunkt, värdetidpunkten 31 december 2019.

Värderingsföretaget har i sina värdebedömningar utgått från kassaflödesmetoden med stöd i en ortsprisanalys. I koncernens fall har verkligt värde bedömts via en kassaflödesanalys för flertalet fastigheter. En kassaflödesanalys baseras på uppskattningar av en fastighets avkastningsförmåga. Metoden innebär att förväntade framtida betalningsströmmar och restvärden nuvärdesberäknas.

Dock bör man notera att prisbilden för bostadsfastigheter i Stockholms innerstad främst styrs av kvadratmeterpriser och inte avkastningskrav. De applicerade direktavkastningskraven för fastigheterna i Stockholm är därmed, i denna typ av kalkyl, snarare hjälpmedel att nå de kvadratmeterpriser som motsvarar de analyserade jämförelseköpen, än absoluta sanningar.

Finansiella tillgångar och skulder

Köp och försäljningar redovisas på affärsdagen. Med affärsdag avses likviddag.

Andra finansiella placeringstillgångar

Andra finansiella placeringstillgångar, förutom derivat, har identifierats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen p g a att det är så koncernen följer upp utvecklingen på dessa tillgångar. Upplupen ränta redovisas separat. Derivat klassificeras som innehav för handel och värderas också till verkligt värde. Onoterade aktier värderas till verkligt värde.

Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk

Dessa tillgångar består av försäkringstagarnas investeringar i fondförsäkringar. Investeringar till förmån för försäkringstagare som själva bär placeringsrisken redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

Övriga fordringar och skulder

Tillgångar och skulder är värderade initialt till verkligt värde inklusive transaktionskostnader och i efterföljande perioder till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella tillgångar och skulder tas bort från balansräkningen när äganderätten att erhålla kassaflöden upphört.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar avser inventarier och redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod, 3 år avseende datainventarier samt 5 år avseende kontorsinventarier.

Pensioner

Koncernens pensionsplaner för egen personal är tryggade genom förmånsbestämda försäkringsavtal. Dessa avtal ingår i avsättningen för avd 2 (ITP) med en konsolideringsgrad på 183,1 %. Pensionsplanerna redovisas som avgiftsbestämda, och avgifter avseende tjänstepensioner redovisas som en kostnad i den takt de intjänats.

Tillkommande redovisnings- och värderingsprinciper för moderföretaget

Grund för rapportens upprättande

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2008:26, samt RFR2.

Aktier och andelar i koncernföretag

Koncernen har under 2018 ändrat redovisningsprincip för innehav av aktier och andelar i koncernföretag. De redovisas fr o m 2018 till marknadsvärde, istället för som tidigare till anskaffningsvärde. Pensionskassan är enda andelsägare i vår nya fond, SH Pension Investment Fund. Då tidigare direktinvesteringar i externa fonder nu samlats i den nya fonden blir följderna att de redovisas som aktier och andelar i koncernföretag, istället för som andra finansiella placeringstillgångar.

Innehavet i det helägda dotterföretaget Svensk Handel Fondförsäkring AB, org.nr. 516406-0310, redovisas till marknadsvärde per 2018-12-31, som en konsekvens av den förändrade redovisningsprincipen.

Förändringen av redovisningsprincip har inte gett någon effekt på värderingen av aktier och andelar i koncernföretag.

Not 2 Riskhantering och finansiella instrument

I förvaltningsberättelsen beskrivs Koncernens riskorganisation. I not 2 beskrivs de olika riskernas beskaffenhet och konsekvenser vid olika scenarion.

Rapportering av risk

De två försäkringsföretagen styrs av ett flertal legala krav. Finansinspektionen är tillsynsmyndighet. Varje kvartal rapporteras det in uppgifter om bl.a. kapitalbas och solvens till Finansinspektionen. Pensionskassan rapporterar också in det s.k. trafikljustestet, vilken innebär att tillgångar och skulder stressas för att kontrollera att företagen klarar

av sina åtaganden i perioder med kraftiga rörelser på de finansiella marknaderna.

En daglig finansiell rapport levereras till Koncernen från vår externa samarbetspartner Mercer, avseende innehavet i SH Pension Investment Fund. I rapporten framgår hur placeringstillgångarna har utvecklats i moderföretaget samt riskmätning via olika riskmått som ex. volatilitet och solvensgrad.

Risker i försäkringsverksamheten och driftskostnadsrisk

Koncernens försäkringsrisker består av dödlighetsrisk, sjukfallsrisk samt annullationsrisk. Försäkringsrisken allmänt består i att de antaganden om skadeutfall som legat till grund för beräkningar av premier och avsättningar avviker från faktiskt utfall.

De avgifter som tas ut ur försäkringarna och den förräntning av inbetalda premier som därefter är garanterad går inte att ändra i efterhand och därmed ställs särskilt höga krav på att utställda garantier är grundade på en korrekt bedömning av det framtida riskutfallet i stort. Mer specifikt är det just riskavgifterna som beror på antagandena om försäkringsriskernas beskaffenhet och storlek.

Dödlighetsrisken i verksamheten är av två olika slag. Dels finns en risk för underskattning av livslängden för de försäkrade som kan leda till att uppsamlade pensionsmedel i kollektivet av ålderspensionssparare inte räcker till för att utbetala de utlovade pensionsförmånerna. Dels finns också en risk för överskattning av livslängderna som i så fall kan leda till att de dödsfallsförmåner som utfästs i form av efterlevandepensioner inte täcks av de riskpremier som debiterats för de försäkringar som ingår i kollektivet av dödsfallsförsäkringar.

Dessa risker hanteras genom noggrann, löpande monitorering av skadeutfallet i fråga, och genom användandet av dödlighetsantaganden som bygger på detaljerade studier av observerade livslängder hos individer i det svenska försäkringskollektivet. Dessa återkommande studier genomförs på bred basis av berörda branschorganisationer och resultatet av dem tas tillvara av Koncernen för användning vid pris- och reservsättning.

Sjukfallsrisken i Koncernens affärer berör premiebefrielsemomentet i avdelning 1 (de premiebestämda individuella försäkringarna) och sjukförsäkring och premiebefrielse i avdelning 2 (frivillig ITP-försäkring). Riskrörelsen i den senare avdelningen är kollektivt buret, i den meningen att principen om utjämnad premie över kollektivet tillämpas, oberoende av både ålder och kön. Premien är, liksom förmånen, lönerelaterad och föremål för översyn genom uppföljning av skadeutfallet.

Vid inträffade och konstaterade sjukfall görs en reservavsättning som är avsedd att räcka till för att täcka de utbetalningar som det aktuella sjukfallet förväntas medföra. Det görs

också en schabloniserad avsättning för inträffade men ännu ej registrerade sjukfall (IBNR), som bygger på ett underbyggt antagande om den normala fördröjningen från det att ett sjukfall inträffar till dess att det registreras i systemet.

Även beträffande premiefrielseskador i avdelning 1 görs avsättningar för inträffade sjukfall, både kända och ännu ej kända, på motsvarande sätt.

Den tredje typen av försäkringsrisk som Koncernen har att hantera är annullationsrisk, det vill säga risken att tecknade försäkringar sägs upp i förtid på försäkringstagarens eget initiativ, vilket skulle minska koncernens intäkter. Uppsägning kan ske antingen på grund av återköp, flytt av försäkring och fribrev.

Återköp är i princip inte tillåtet för pensionsförsäkringar, så annullationer av denna anledning förekommer i liten utsträckning i Koncernen. Flytt av försäkring är tillåtet från Koncernen på delar av beståndet av individuella försäkringar.

Driftskostnadsrisken består i att avgiftsuttaget inte svarar mot Koncernens verkliga driftskostnader beroende på att försäkringsbeståndet inte utvecklas som förväntat. Denna risk är den största risken för Koncernens fondförsäkringsverksamhet då denna del fortfarande befinner sig i ett uppbyggnadsskede.

Kapitalkraven (enligt FI:s trafikljusmodell) nedan avser endast moderföretaget då fondförsäkringsbolagets försäkringsrisker är försumbara.

I tabellen visas hur de försäkringstekniska avsättningarna förändras om dödligheten, sjukligheten eller annullationer förändras enligt ett visst scenario. Kapitalkravet påverkar resultat och eget kapital.

Dödssannolikheten som bygger på dödlighetsantaganden enligt DUS 06 antas minska med 20 %. En minskad döds-sannolikhet innebär minskade avsättningar för dödsfallsförsäkringar och ökade avsättningar för livsfallförsäkringar. I tabellen visas det sammanvägda resultatet. Det är en tabell som används för Finansinspektionens trafikljustest, som är en stresstest för finansiella risker och försäkringsrisker. Sjukligheten stressas genom att ettårssannolikheten för insjuknande ökas med 50 %, sannolikheten att sjukfall upphör minskas med 20 % och invaliditetsgraderna ökas med 20 %.

Tabellen visar också diversifieringseffekten mellan de olika riskerna.

Kapitalkrav försäkringsrisker enligt trafikljusmodellen

Riskområde (Ksek)	2019-12-31	2018-12-31
Dödlighet	133 030	78 876
Sjuklighet	12 082	7 287
Annulation	3 070	3 152
- Diversifieringseffekt	-10 849	-7 485
Totalt kapitalkrav	137 333	81 830

Finansiella risker

De för Koncernen betydande finansiella riskerna består av ränterisk, aktiekursrisk, fastighetsprisrisk, kreditrisk, valutakursrisk samt likviditetsrisk. Nedan följer en sammanställning av de olika instrumenten samt tillhörande risker. Samtliga framräknade belopp påverkar resultat och eget kapital. Placeringstillgångar och avsättningar där livförsäkringstagaren bär placeringsrisken är exkluderade pga. att dessa poster inte påverkar koncernens finansiella risk.

Ränterisk

Skillnaden i löptid (duration) mellan tillgångar och skulder avgör hur stor den totala ränterisken är.

Svenska räntebärande placeringarnas duration var vid årets slut 3,4 (3,0) år och de utländska placeringarnas duration var 3,1 (2,2) år. Vid en marknadsränteförändring motsvarande +/-100 baspunkter sjunker/ökar värdet på räntebärande värdepapper med 68 (74) Msek.

I enlighet med Finansinspektionens föreskrifter om aktsamma antaganden vid beräkning av FTA för tjänstepension tillämpar koncernen en räntekurva som bestäms av marknadsnoterade swapräntor.

Marknadsräntorna påverkar i hög grad värdet av försäkringstekniska avsättningarna och under 2019 sjönk räntorna och bidrog till att avsättningarna ökade med 264 (138) Msek. Totalt förändrades avsättningarna med 174 (111) Msek.

Marknadsvärdet på försäkringstekniska avsättningar var 4 540 (4 367) Msek. Durationen var 11,4 (11,6) år. Vid en marknadsränteförändring motsvarande +/-100 baspunkter sjunker/ökar värdet på avsättningen med 195 (374) Msek.

Koncernen har i moderföretagets placeringsriktlinjer angivit att tillgångar med ränteeponering, dvs räntebärande värdepapper och ränteswapar, ska förändras med minst 25 % av motsvarande värdeförändring i FTA.

2019 Räntekänslighet

(1 % ränteförändrings påverkan på verkligt värde för moderföretaget)

MSEK	Med derivat	Utan derivat
Tillgångar	67	67
Försäkringstekniska avsättningar	195	195
Matchning	34 %	343 %

2018 Räntekänslighet

(1 % ränteförändrings påverkan på verkligt värde för moderföretaget)

MSEK	Med derivat	Utan derivat
Tillgångar	87	87
Försäkringstekniska avsättningar	374	374
Matchning	23 %	23 %

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker till följd av samhällsekonomiska eller andra faktorer. Aktiekursrisk motverkas främst genom en diversifiering av Koncernens aktieportfölj genom att i stor utsträckning använda fond-i-fond fonder för aktieexponering, se not 15. Vid en kursuppgång/nedgång på 10 procent ökar/sjunker värdet på aktieportföljen med 269 (134) Msek.

Fastighetsprisrisk

Koncernen har valt att placera i bostadsfastigheter i storstadsregioner för att minska fastighetsprisrisken, se not 13. Dessutom har koncernen även en fastighetsfond.

Vid en prisuppgång/nedgång på 10 procent ökar/sjunker fastigheternas värde med 184 (163) Msek.

Kreditrisk

Med kreditrisk menas att motparten inte kan fullgöra sina betalningar, vilket skulle leda till kreditförluster. För att

minska kreditrisken placerar Koncernen i fond-i-fond fonder så att exponeringen av enskilda innehav minskas. Marknadsvärdet av tillgångar med kreditrisk vid årets slut var 2 009 (2 906) Msek. Marknadsvärdet av tillgångar med kreditrisk vid årets slut var 2 009 (2 906) Msek.

Valutakursrisk

Med valutakursrisk avses den påverkan som valutaförändringar har på värdet av de placeringstillgångar som är placerade i utländsk valuta. För att hantera valutakursrisken placerar Koncernen i fond-i-fond fonder där ett stort antal valutor förekommer för att undvika stor exponering mot en valuta. Marknadsvärdet av tillgångar i utländsk valuta (utan valutasäkring) vid årets slut var 1 200 (548) Msek av samtliga placeringstillgångar. Vid en kursuppgång/nedgång på 10 procent ökar/sjunker värdet på tillgångarna med 120 (55) Msek.

Likviditetsrisk

Koncernens strategi är att i så stor utsträckning som möjligt matcha förväntade in- och utbetalningar. Huvuddelen av Koncernens investeringar är placerade i likvida tillgångar, vilket innebär att de med kort varsel kan säljas. Koncernen har säkerställt att alltid ha tillräckligt med likvida medel för att hantera kassaflödena.

För Koncernen ser kontraktuellt kassaflöde ut enligt nedan:

2019	3 mån	1 år	5 år	10 år	11 år +
Försäkringsteknisk avsättning, diskonterat	34 784	182 513	1 068 044	1 035 278	2 219 791
Fondförsäkringsåtaganden	13 348	33 645	225 241	343 874	708 794
Skulder, odiskonterat	53 612	-	-	-	-
Total	101 744	216 158	1 293 285	1 379 152	2 928 585
2018	3 mån	1 år	5 år	10 år	11 år +
Försäkringsteknisk avsättning, diskonterat	32 987	171 672	997 735	957 118	2 207 292
Fondförsäkringsåtaganden	7 556	25 945	171 871	233 202	461 251
Skulder, odiskonterat	36 592	-	-	-	-
Total	77 135	197 617	1 169 606	1 190 320	2 668 543

Operativa risker

Med operativa risker menas brister i intern kontroll, mänskliga fel samt brister i arbetsprocesser mm. En viktig del av riskhanteringen är processarbetet. Den operativa riskorganisationen ska säkerställa att företagets processarbete fungerar tillfredställande utifrån ett riskperspektiv. Processerna är utgångspunkten för riskanalysen, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner.

En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar inom ramen för riskminimering. I riskkommitténs arbete och analys har speciellt risken för personberoende belysts. Åtgärder har genomförts för att minska personberoendet med bl. a dokumentation och backuplösning.

Beräkning av verkligt värde

- Noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1).
- Andra observerbara data för tillgången eller skulder än noterade priser inkluderade i nivå 1, antingen direkt (dvs. som prisnoteringar) eller indirekt (dvs. härledda från prisnoteringar) (nivå 2). Verkligt värde för ränteswapar beräknas som nuvärdet av bedömda framtida kassaflöden baserat på observerbara avkastningskurvor.
- Data för tillgången eller skulden som inte baseras på observerbara marknadsdata (dvs. ej observerbara data) (nivå 3).

Följande tabell visar Koncernens tillgångar och skulder, värderade till verkligt värde per 31 december

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar Ksek				
2019				
Fastigheter			1 838 798	1 838 798
Aktier och andelar	2 598 136	84 472		2 682 608
Oblig. och andra räntebärande vp		2 009 467		2 009 467
Fondförsäkringstillgångar	1 324 903			1 324 903
Bankmedel	101 320			101 320
Skulder				
Fondförsäkringsåtaganden	1 324 903			1 324 903
2018				
Fastigheter			1 629 204	1 629 204
Aktier och andelar	624 700			624 700
Oblig. och andra räntebärande vp		3 670 385		3 670 385
Fondförsäkringstillgångar	899 825			899 825
Bankmedel	96 387			96 387
Skulder				
Fondförsäkringsåtaganden	899 825			899 825
<ul style="list-style-type: none"> Förändringen i nivå 3 tillgångar avser realiserad värdeförändring i fastighetsinnehav. 				
Specifika värderingstekniker som används för att värdera tillgångar inom nivå 3 inkluderar:				
<ul style="list-style-type: none"> Andra tekniker, såsom beräkning av diskonterade kassaflöden, används för att fastställa verkligt värde för fastigheterna. Onoterade aktier värderas till verkligt värde. 				

Finansiella instrument i kategorier

Koncernen

2019-12-31		Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			
Tillgångar och skulder i balansräkningen	Låne-och kundfordran	Via identifikation	Redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings värde
Tillgångar					
Aktier och andelar	-	2 682 608	2 682 608	2 682 608	2 522 604
Räntebärande värdepapper	-	2 009 467	2 009 467	2 009 467	1 810 017
Fondförs.tillg.	-	1 324 903	1 324 903	1 324 903	1 324 903
Kassa och bank	101 320	-	101 320	101 320	101 320
Summa	101 320	6 016 978	6 118 298	6 118 298	5 758 844
Skulder					
Fondförsäkringsåtagande		1 324 903	1 324 903	1 324 903	1 324 903
Övriga skulder	43 268	-	43 268	43 268	43 268
Summa	43 268	1 324 903	1 368 171	1 368 171	1 368 171
2018-12-31		Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			
Tillgångar och skulder i balansräkningen	Låne-och kundfordran	Via identifikation	Redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings värde
Tillgångar					
Aktier och andelar	-	624 700	624 700	624 700	624 700
Räntebärande värdepapper	-	3 670 385	3 670 385	3 670 385	3 670 785
Fondförs.tillg.	-	899 825	899 825	899 825	922 812
Kassa och bank	96 387	-	96 387	96 387	96 387
Summa	96 387	5 194 910	5 291 297	5 291 297	5 314 684
Skulder					
Fondförsäkringsåtagande		899 825	899 825	899 825	922 812
Övriga skulder	32 795	-	32 795	32 795	32 795
Summa	32 795	899 825	932 620	932 620	955 607

Finansiella instrument i kategorier

Moderföretaget

2019-12-31					
Tillgångar och skulder i balansräkningen	Låne-och kundfordran	Via identifikation	Redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings värde
Tillgångar					
Aktier och andelar	-	4 628 589	4 628 589	4 628 589	4 332 621
Kassa och bank	85 443	-	85 443	85 443	85 443
Summa	85 443	4 628 589	4 714 032	4 714 032	4 418 064
Skulder					
Övriga skulder	29 086	-	29 086	29 086	29 086
Summa	29 086	-	29 086	29 086	29 086
2018-12-31					
Tillgångar och skulder i balansräkningen	Låne-och kundfordran	Via identifikation	Redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings värde
Tillgångar					
Aktier och andelar	-	4 317 465	4 317 465	4 317 465	4 440 588
Kassa och bank	78 277	-	78 277	78 277	78 277
Summa	78 277	4 317 465	4 395 742	4 395 742	4 518 865
Skulder					
Övriga skulder	20 809	-	20 809	20 809	20 809
Summa	20 809	-	20 809	20 809	20 809

Nettovinst eller förlust per kategori finansiella instrument, Ksek

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde		
Finansiella tillgångar	Via identifikation	Totalt
Koncernen 2019		
Aktier och andelar	531 710	531 710
Räntebärande värdepapper inkl uppl ränta	122 602	122 602
Summa	654 312	654 312
Koncernen 2018		
Aktier och andelar	19 517	19 517
Räntebärande värdepapper inkl uppl ränta	-238 593	-238 593
Summa	-219 076	-219 076
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde		
Finansiella tillgångar	Via identifikation	Totalt
Moderföretaget 2019		
Aktier och andelar	531 273	531 273
Räntebärande värdepapper inkl uppl ränta	120 234	120 234
Summa	651 507	651 507
Moderföretaget 2018		
Aktier och andelar	41 380	41 380
Räntebärande värdepapper inkl uppl ränta	-238 422	-238 422
Summa	-197 042	-197 042

Noter till resultaträkningen

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i Ksek				
Not 3. Premieinkomst				
Löpande premier, avd. I	64 801	60 777	64 801	60 777
Engångspremier, avd. I	38 586	87 121	38 586	87 121
Löpande premier ITP, avd. II	5 784	7 240	5 784	7 240
Summa premieinkomst	109 171	155 138	109 171	155 138
Not 4. Kapitalavkastning, intäkter				
Hysesintäkter från byggnader och mark	62 694	60 374	62 694	60 374
Erhållna utdelningar, rabatter	8 382	25 097	-	9 319
Ränteintäkter				
-Obligationer och andra räntebärande värdepapper	8	616	-	-
-Övriga intäkter	4 312	-	-	-
Summa direktavkastning	75 396	86 087	62 694	69 693
Realisationsvinster				
-Aktier och andelar	-	151 044	-	44 143
-Obligationer och andra räntebärande värdepapper	9 154	-	9 154	-
Summa realisationsvinster	9 154	151 044	9 154	44 143
Summa kapitalavkastning, intäkter	84 550	237 131	71 848	113 836
Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar				
Värdeökningar på övriga placeringstillgångar				
-Aktier och andelar	529 564	1 454	529 123	1 454
-Obligationer och andra räntebärande vp	115 594	-	113 230	-
-Fastigheter	196 094	86 411	196 094	86 411
-Övrigt	-	28 382	-	-
Summa orealiserade vinster på placeringstillgångar	841 252	116 247	838 447	87 865

Noter till resultaträkningen

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i Ksek				
Not 6. Försäkringsersättningar				
Utbetalda försäkringsersättningar				
Avd. I Ålderspensioner	-162 868	-170 988	-162 868	-170 988
Premiebefrielser	-379	-663	-379	-663
Efterlevandepensioner	-7 468	-7 660	-7 468	-7 660
Återköp/flytt	-7 404	-7 210	-7 404	-7 210
	-178 119	-186 521	-178 119	-186 521
Avd. II Ålderspensioner	-18 492	-15 408	-18 492	-15 408
Sjukutbetalningar	-343	-325	-343	-325
Efterlevandepensioner	-1 446	-387	-1 446	-387
	-20 281	-16 120	-20 281	-16 120
Summa försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	-198 400	-202 641	-198 400	-202 641
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-7 292	1 953	-7 292	1 953
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-205 692	-200 688	-205 692	-200 688
Not 7. Förändring i livförsäkringsavsättningar				
Inbetalningar	-108 126	-155 138	-108 126	-155 138
Utbetalningar	196 779	202 641	196 779	202 641
Förändring p.g.a. ändrat ränteantagande	-264 134	-138 034	-264 134	-138 034
Förräntning	-44 333	-	-44 333	-
Dödlighet	801	2 595	801	2 595
Förändrade avsättningsantaganden	-	-46 134	-	-46 134
Övrig förändring	52 699	21 392	52 699	21 392
Summa förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	-166 314	-112 678	-166 314	-112 678

Noter till resultaträkningen

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i Ksek				
Not 8. Driftskostnader				
Specifikation av resultatposten driftskostnader				
Anskaffningskostnader	-2 984	-2 650	-	-
Administrationskostnader	-48 462	-42 081	-40 053	-32 626
Förändring förutbetalda anskaffningskostnader	1 757	1 612	-	-
Summa driftskostnader	-49 689	-43 120	-40 053	-32 626
Anskaffningskostnader	-2 984	-2 650	-	-
Administrationskostnader	-48 462	-42 081	-40 053	-32 626
Förändring förutbetalda anskaffningskostnader	1 757	1 612	-	-
Finansförvaltningskostnader	-9 295	-6 747	-9 119	-6 703
Fastighetsförvaltningskostnader	-1 782	-1 831	-1 782	-1 831
Summa totala driftskostnader	-60 766	-51 698	-50 954	-41 160
Not 9. Kapitalavkastning, kostnader				
Driftskostnader för byggnader och mark	-35 643	-55 721	-35 643	-55 721
Finansförvaltningskostnader	-9 295	-11 848	-9 119	-6 703
Realisationsförluster övrigt	-2	-10 388	-	-10 369
Summa kapitalavkastning, kostnader	-44 940	-77 957	-44 762	-72 793
Not 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar				
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar				
-Aktier och andelar	-	-134 046	-	-
-Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-229 994	-	-229 040
Summa orealiserade förluster på placeringstillgångar	-	-364 040	-	-229 040
Not 11. Övriga tekn. poster och skatt på årets resultat				
Avkastningsskatt	-3 456	-2 867	-	-
Årets inkomstskatt	-785	-488	-	-
Avkastningsskatt moderföretaget	-4 072	-6 799	-4 072	-6 799
Summa övriga tekn. poster och skatt på årets resultat	-8 313	-10 154	-4 072	-6 799

Noter till balansräkningen

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i Ksek				
Not 12. Immateriella tillgångar				
IT system				
Anskaffningsvärde	7 707	6 885	7 707	6 885
Årets avskrivningar	-2 392	-1 387	-2 392	-1 387
Redovisat värde den 31 december	5 315	5 498	5 315	5 498
Not 13. Byggnader och mark				
Ingående verkligt värde	1 629 204	1 539 451	1 629 204	1 539 451
Investering	13 501	7 953	13 501	7 953
Orealiserad värdeförändring	196 093	81 800	196 093	81 800
Utgående verkligt värde den 31 december	1 838 798	1 629 204	1 838 798	1 629 204
Anskaffningsvärde	447 929	434 429	447 929	434 429
Värde per kvm bruksarea, kr	40 779	36 228	40 779	36 228
Ytvakansgrad, %	4,5	0,6	4,5	0,6
Direktavkastning, %	1,6	0,9	1,6	0,9
Kommun/ gatuaadress	Fastighets beteckning	Taxeringsvärde	Total uthyrbar yta, kvm	Markn.värde, ksek
Malmöregionen				
Friisgatan 18–20	Beckasinen 11	50 646	3 111	61 500
Fridhemstorget 20	Krageholm 5	58 579	2 733	97 300
Tessinsväg 18 A och 18 B	Krageholm 6	60 000	2 822	96 800
Kronborgsvägen 4	Helsingör 2	43 261	2 357	55 400
Spång 11 / N. Skolg 11	Korpen 42	157 800	9 620	179 000
Ronnebygatan 8	Sagan 13	13 825	905	19 200
Dalbyvägen 6	Arlöv 22	54 812	5 137	84 200
Totalt Malmöregionen		438 923	26 685	593 400
Stockholmsregionen				
Karlav 71 / Sibylleg 36	Rackelhanen 1	106 800	2 937	219 000
Karlav 73 / Jungfrug 29	Rackelhanen 2	113 400	2 660	203 000
Jungfrugatan 4	Sjöhästen 2	37 021	965	72 000
Jungfrugatan 6	Sjöhästen 3	101 000	2 878	189 000
Skeppargatan 27	Havssvalget 20	151 000	4 324	288 000
Storgatan 42–44	Lägret 5	87 190	1 986	163 000
Totalt Stockholmsregionen		596 411	15 750	1 134 000
Fastighetsfond	Alma 1	-	-	111 398
Tot. S: a				1 838 798

Noter till balansräkningen

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i Ksek				
Not 14. Aktier och andelar i koncernföretag				
Svensk Handel Fondförsäkring AB, 516406-0310, med säte i Stockholm 100 % ägarandel, 15 000 aktier				
Marknadsvärde	-	-	100 000	100 000
SH Pension Investment Fund, med säte i Dublin på Irland				
-Obligationer och andra ränteb.. värdep.	-	-	2 597 986	3 594 152
-Aktier och andelar	-	-	1 930 603	547 530
	-	-	-	-
Redovisat värde den 31 december	-	-	4 628 589	4 241 682
Aktiernas anskaffningsvärde	-	-	4 243 706	4 484 552
Se vidare i redovisningsprinciperna, sid 29				
Not 15. Aktier och andelar				
Aktierna och andelarna är i värderade till verkligt värde				
Noterade aktier och andelar	2 598 136	548 917	-	-
Onoterade aktier och andelar	84 472	75 783	84 472	75 783
	2 682 608	624 700	84 472	75 783
Se vidare i redovisningsprinciperna, sid 29				

Noter till balansräkningen

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Not 16. Obligationer och andra räntebärande papper				
Samtliga värdepapper är värderade till verkligt värde				
Noterade värdepapper	2 009 467	3 670 385	-	-
Redovisat värde den 31 december	2 009 467	3 670 385	-	-
*Innehavet i koncernen avser räntebärande värdepapper i SH Pension Investment Fund, se not. 14, se vidare i redovisningsprinciperna, sid 29.				
Not 17. Fondförsäkringstillgångar				
Samtliga värdepapper är i BR värderade till verkligt värde				
Aktiebaserade tillgångar	1 036 909	556 115	-	-
Räntebaserade tillgångar	287 994	343 710	-	-
	1 324 903	899 825	-	-
Ingående balans	899 825	850 210	-	-
Inbetalningar	267 846	171 089	-	-
Utbetalningar	-75 139	-85 807	-	-
Avgifts- och skatteuttag	- 6 956	- 7 285	-	-
Värdeförändring	239 328	-28 382	-	-
Utgående balans	1 324 903	899 825	-	-

Noter till balansräkningen

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i Ksek				
Not 18. Materiella tillgångar				
Anskaffningsvärde	4 102	4 005	1 510	1 037
Avskrivningar	-1 316	-1 403	-667	-408
Redovisat värde den 31 december	2 786	2 602	843	629
Not 19. Försäkringstekniska avsättningar				
Livförsäkringsavsättning				
Ingående livförsäkringsavsättning, avd. I	3 944 867	3 842 681	3 944 867	3 842 681
Ingående livförsäkringsavsättning avd. II	417 322	406 831	417 322	406 831
Ingående avsättning oreglerade skador	4 615	6 567	4 615	6 567
	4 366 804	4 256 079	4 366 804	4 256 079
Inbetalningar	108 126	155 138	108 126	155 138
Utbetalningar	-196 779	-202 641	-196 779	-202 641
Dödlighet	-801	-2 595	-801	-2 595
Ändrad marknadsränta	264 134	138 034	264 134	138 034
Förräntning	44 333	-	44 333	-
Avsättning oreglerade skador	7 292	-1 953	7 292	-1 953
Förändrade avsättningsantaganden	-	46 134	-	46 134
Övrigt	-52 699	-21 393	-52 699	-21 393
Utgående livförsäkringsavsättning, avd. I	4 097 667	3 944 867	4 097 667	3 944 867
Utgående livförsäkringsavsättning, avd. II	430 836	417 322	430 836	417 322
Utgående avsättning oreglerade skador	11 907	4 615	11 907	4 615
Utgående balans per den 31 december	4 540 410	4 366 804	4 540 410	4 366 804
Not 20. Övriga skulder				
Leverantörsskulder	7 984	7 366	7 984	7 366
Skulder avseende grupp-försäkring	8 921	9 381	-	-
Skatteskuld personal & försäkr.tagare	17 645	9 105	15 411	8 743
Övrigt	8 718	6 943	5 988	4 700
Redovisat värde den 31 december	43 268	32 795	29 086	20 809
Not 21. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Upplupna fastighetskostnader	3 279	2 063	3 279	2 063
Upplupna semesterlöner	1 100	1 403	627	921
Sociala avgifter	556	557	408	406
Övr. uppl. kostn. och förutb. intäkter	5 409	815	4 948	302
Redovisat värde den 31 december	10 344	4 838	9 262	3 692

Noter till balansräkningen

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i Ksek				
Not 22. Registerförda tillgångar				
Räntebärande	4 528 588	4 141 564	4 528 588	4 141 564
Aktier	295 869	264 205	295 869	264 205
Fastigheter	1 727 400	1 540 900	1 727 400	1 540 900
Övrigt	85 442	78 277	85 442	78 277
Fondförsäkringstillg	1 324 903	899 825	-	-
Summa	7 962 202	6 924 771	6 637 299	6 024 946
Not 23. Ställda säkerheter och eventalförpliktelser				
Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig.				
-För försäkringstagarnas räkning Registerförda tillgångar	7 962 202	6 924 771	6 637 299	6 024 946
Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter, eventalförpliktelser samt åtaganden saknas.				

Noter till balansräkningen

Not 24 Medelantal anställda, sjukfrånvaro samt löner och andra ersättningar

Koncernen följer den ersättningspolicy som fastställts av respektive företagsstyrelse.

Koncernen

Medelantal anställda	2019			2018		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	18	10	28	18	11	29

Könsfördelning i företagledningen

Styrelser	6	6	12	7	4	11
VD dotterbolag	1	-	1	1	-	1
Koncernchef	1	-	1	1	-	1
Ledningsgrupp	4	2	6	5	2	7
Summa	12	8	20	14	6	20

Kostnader för ersättningar till anställda

	2019			2018		
	VD/ styrelse	Tjänste- män	Totalt	VD/ styrelse	Tjänste- män	Totalt
Fasta löner och ersättningar	4 099	17 822	21 921	3 658	18 674	22 332
Rörliga löner och ersättningar	-	-	-	-	-	-
Pensionskostnader inkl löneskatt	1 291	4 422	5 713	1 064	4 754	5 818
Sociala avgifter	1 288	5 755	7 043	1 142	5 944	7 086
Summa	6 678	27 999	34 677	5 864	29 372	35 236

Moderföretaget

Medelantal anställda	2019			2018		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	11	7	18	11	9	20

Könsfördelning i företagledningen

Styrelsen	4	4	8	4	3	7
VD	-	1	1	1	-	1
Ledningsgruppen	2	1	3	3	1	4
Summa	6	6	12	8	4	12

Kostn. för ers till anst

	2019			2018		
	VD/ styrelse	Tjänste- män	Totalt	VD/ styrelse	Tjänste- män	Totalt
Fasta löner och ersättningar	2 617	11 647	14 264	2 243	12 414	14 657
Rörliga löner och ersättningar	-	-	-	-	-	-
Pensionskostnader inkl löneskatt	854	3 092	3 946	628	3 366	3 994
Sociala avgifter	822	3 577	4 399	698	3 984	4 682
Summa	4 293	18 316	22 609	3 569	19 764	23 333

Noter till balansräkningen

Ersättningar till ledande befattningshavare

Koncernen

Till styrelsens ordförande och styrelseledamöterna utgår fast arvode enligt föreningsstämmans beslut. Ersättning till VD utgörs av grundlön enligt avtal samt pension bestämd av styrelsen. Inga rörliga lönedelar utgår till VD eller styrelse år 2019. Pensionskostnad är belastad med särskild löneskatt. Vid uppsägning av VD från företagets sida utgår 6 månadslöner. Den 1 januari 2013 upphörde tillikaanställningen. Tjänstemännen har sedan dess varit anställda antingen i Pensionskassan eller i Fondförsäkringsbolaget. VDar följer pensionsplan i enlighet med FTP 2.

Koncernen

Ersättningar under 2019	Fast ersättning	Rörlig ersättning	Pensionskost	Totalt
Lena Schelin, t f VD	390	-	49	439
Stefan Eliasson, fd VD	1 825	-	445	2 270
Kjell Björk, VD Fond	1 298	-	437	1 735
Hans Löwlund, ordf.	184	-	-	184
Peter Andréé, ledamot	46	-	-	46
Monika Blom, ledamot	161	-	-	161
Joachim Spetz, ordf. Fond	92	-	-	92
Victoria Thore, ledamot	-	-	117	117
Annelie Petersén, ledamot	46	-	-	46
Jörgen Sundqvist, ledamot	-	-	97	97
Harald Bengtsson, ledamot	-	-	146	146
Jan Åhlander, ledamot	46	-	-	46
Åsa Norrman-Greninger, suppl	11	-	-	11
Summa	4 099	-	1 291	5 390

Koncernen

Ersättningar under 2018	Fast ersättning	Rörlig ersättning	Pensionskost	Totalt
Stefan Eliasson, VD	1 789	-	436	2 225
Kjell Björk, VD Fond	1 234	-	436	1 670
Hans Löwlund, ordf.	182	-	-	182
Peter Andréé, ledamot	45	-	-	45
Monika Blom, ledamot	159	-	-	159
Joachim Spetz, ordf. Fond	91	-	-	91
Victoria Thore, ledamot	-	-	96	96
Annelie Petersén, ledamot	91	-	-	91
Jörgen Sundqvist, ledamot	-	-	48	48
Harald Bengtsson, ledamot	45	-	48	93
Åsa Norrman-Greninger, suppl	22	-	-	22

Noter till balansräkningen

Summa	3 658	-	1 064	4 722
Moderföretaget				
Ersättningar under 2019	Fast ersättning	Rörlig ersättning	Pensionskostnad	Totalt
Lena Schelin, tf VD	390	-	49	439
Stefan Eliasson, fd. VD	1 825	-	445	2 270
Hans Löwlund, ordf.	184	-	-	184
Monika Bloom, ledamot	115	-	-	115
Jörgen Sundqvist	-	-	97	97
Annelie Petersén, ledamot	46	-	-	46
Harald Bengtsson, ledamot	-	-	146	146
Jan Åhlander, ledamot	46	-	-	46
Victoria Thore, ledamot	-	-	117	117
Åsa Norrman-Grenninger, suppl	11	-	-	11
Summa	2 617	-	854	3 471
Moderföretaget, ers under 2018				
Stefan Eliasson, VD	1 789	-	436	2 225
Hans Löwlund, ordf.	182	-	-	182
Monika Bloom, ledamot	114	-	-	114
Jörgen Sundqvist	-	-	48	48
Annelie Petersén, ledamot	91	-	-	91
Harald Bengtsson, ledamot	45	-	48	93
Victoria Thore, ledamot	-	-	96	96
Åsa Norrman-Grenninger, suppl	22	-	-	22
Summa	2 243	-	628	2 871
Not 25. Arvode och kostnadsersättning till revisorer				
Koncernen			2019	2018
Deloitte, revisionsuppdrag			275	-
PwC, revisionsuppdrag			265	375
Summa			540	375
Moderföretaget			2019	2018
Deloitte, revisionsuppdrag			175	-
PWC, revisionsuppdrag			165	275
Summa			340	275

Noter till balansräkningen

Not 26. Upplysningar om transaktioner med närstående

Koncernen och moderföretaget

Svensk Handel Pensionskassan och det helägda dotterbolaget Svensk Handel Fondförsäkring AB bildar en koncern, under gemensamma varumärket SH Pension.

Ett uppdragsavtal finns mellan Kassen och det helägda Fondförsäkringsbolaget. Avtalet som gäller från och med 1 januari 2013 innebär bland annat att Kassen köper rådgivning från Fondförsäkringsbolaget och att Kassen tillhandahåller försäkringsadministration, ekonomiredovisning och systemutveckling åt Fondförsäkringsbolaget.

Följande väsentliga närstående transaktioner har förekommit under 2019:

Svensk Handel Pensionskassan har nettofakturerat Svensk Handel Fondförsäkring AB med 3 216 Ksek för gruppintern tjänster.

Följande väsentliga närstående transaktioner har förekommit under 2018:

- Svensk Handel Pensionskassan har nettofakturerat Svensk Handel Fondförsäkring AB med 3 205 Ksek för gruppintern tjänster.

Styrelse och företagsledning är också närstående, se not 24.

Not 27. Förslag till disposition

Svensk Handel Pensionskassans styrelse föreslår att årets resultat 558 073 074 SEK disponeras enligt nedanstående:

	AVD. I	AVD. II
Ingående konsolideringsfond	1 350 090 639	345 148 777
Förändring av konsolideringsfond	487 428 489	71 144 586
Utbetald återbäring under året	-112 823 671	-2 773 428
Utgående konsolideringsfond	1 724 695 457	413 519 935

Not 28. Händelser efter balansdagen

Ledningen och styrelsen har utvärderat effekterna av den pågående COVID-19 pandemin. Läget är osäkert och framtida effekter kan i nuläget inte fullt ut kvantifieras. Läget följs dagligen bl a genom att ansvarig aktuarie gör trafikljusanalys, som följs upp dagligen av ledningen. Ny VD, Annelie Helsing, tillträdde den 9 mars 2020, och efterträdde då t f VD Lena Schelin.

Stockholm den 20 april 2020

Hans Löwlund
Ordförande

Harald Bengtsson

Victoria Thore

Jörgen Sundqvist

Monica Bloom

Linda Holmlundh
Arbetsstagarrepresentant

Jan Åhlander

Lena Schelin

Annelie Helsing
VD

Vår revisionsberättelse har lämnats den 30 april 2020

Henrik Persson
Auktoriserad revisor

Ulf Gustafsson
Lekmannarevisor

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Svensk Handel Pensionskassan, försäkringsförening för räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31. Föreningens årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 8 – 47 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Svensk Handel Pensionskassan, försäkringsförenings finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderföreningen och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Svensk Handel Pensionskassan, försäkringsförenings enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av sidorna 1 – 7 och 51, men innefattar inte årsredovisningen och koncernredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och

koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS såsom de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder

bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Lekmannarevisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisions sed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning samt om koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Svensk Handel Pensionskassan, försäkringsförening för räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Svensk Handel Pensionskassan, försäkringsförening enligt god revisions sed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens ekonomiska situation och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen, eller
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om understödsföreningar, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller stadgarna.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisions sed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 30 april 2020

Henrik Persson

Auktoriserad revisor

Ulf Gustafsson

Lekmannarevisor

Ordlista

Derivat

Ett finansiellt instrument vars värde beror på kursutvecklingen för ett annat, underliggande, instrument. Exempel på derivat är terminer och optioner.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnader i försäkringsrörelsen i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Erforderlig solvensmarginal

Den lägsta kapitalbas som ett försäkringsföretag tillåts ha.

Fondförsäkring

I en fondförsäkring förvaltas pensionskapitalet i en eller flera fonder som försäkringstagaren väljer. Storleken på pensionen bestäms av hur värdet på fonderna har utvecklats under spartiden.

Fribrev

Fribrev utfärdas på en försäkring om premiebetalningen avbryts i förtid. Fribrevet innehåller uppgift om det pensionsbelopp som tjänats in och som kommer att betalas ut när pensionsåldern uppnåtts.

Förmånsbestämd traditionell försäkring

Tjänstepensionssparande med försäkringsinslag (ej fondförsäkring), där pensionens storlek är bestämd på förhand som en viss procent av slutlönen. Storleken på arbetsgivarens inbetalda premie styrs bland annat av förmånens storlek och antal år som återstår till den anställdes pension. ITP 2 är ett exempel på en förmånsbestämd traditionell försäkring.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnader i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Indexering av pensioner

Vid varje årsskifte kan ålderspensioner räknas om. Omräkningen innebär att pensionen justeras beroende på hur inkomster och priser förändras i samhället. Omräkningen görs baserat på utvecklingen för olika index.

ITP 1

ITP 1 är en avdelning inom ITP (Industrins och handelns tilläggspension) och är en premiebestämd avtalspension. I en premiebestämd pension bestäms värdet av den framtida pensionen av värdet på inbetalda pensionspremier och avkastningen på dessa under spartiden.

ITP 2

ITP 2 är en avdelning inom ITP och är i första hand en förmånsbestämd avtalspension, men där även en premiebestämd del, ITPK, ingår. I en förmånsbestämd pension bestäms pensionen på förhand som en viss procent av slutlönen.

Kapitalbas

Kapitalbasen utgörs av föreningens eget kapital, minskat med immateriella tillgångar.

Kollektivt konsolideringsnivå

Föreningens kollektiva konsolideringsnivå är ett mått på värdet av föreningens samlade tillgångar i förhållande till de tillgångar som föreningen har fördelat ut på försäkringsavtalen.

Kollektivt konsolideringskapital

Kollektivt konsolideringskapital är skillnaden mellan föreningens samlade tillgångar till verkligt värde och de tillgångar som föreningen har fördelat ut på försäkringsavtalen.

Pensionstillägg

Varje år beslutar SH Pensions styrelse, om så bedöms motiverat, om en uppräknings av de pensioner som är under utbetalning. Denna uppräknings kan syfta till att kompensera pensionären för inflationen (indexering).

Placeringstillgångar

Tillgångar som har karaktären av kapitalplacering, till exempel räntebärande värdepapper, aktier och fastigheter och som förväntas ge en avkastning.

Premiebestämd traditionell försäkring

Ett sparande i pensionsförsäkring där storleken på den inbetalda premien är bestämd på förhand som en viss procent av en lön eller som ett visst belopp och som förvaltas i traditionell förvaltning. Framtida pensionsbeloppet styrs bland annat av summan inbetalda premier, försäkringsgivarens garantivillkor och konsolideringspolicy samt eventuellt återbäring.

Solvensgrad

Visar tillgångarnas verkliga värde i förhållande till föreningens garanterade åtaganden.

Solvenskvote

Visar förhållandet mellan kapitalbas och erforderlig solvensmarginal. Solvenskvoten får som lägst uppgå till ett.

Totalavkastning

Placeringarnas avkastning, justerad för kassaflöden, uttryckt i procent enligt Svensk Försäkrings rekommendation.

Traditionell förvaltning

Traditionell förvaltning är en förvaltningsform där försäkringsgivaren bestämmer hur pengarna ska placeras och som ger en garanterad värdetillväxt samt möjlighet till återbäring.

Återbäring

Det överskott som betalas ut från en traditionellt förvaltd försäkring, utöver det garanterade pensionsbeloppet, om tillräcklig avkastning uppnåtts.